

Yhteiset -> toimialat vastaavat omalta osaltaan	
Asiakirjojen saavutettavuus ja päätösten ymmärrettävyys	
Tarkastusaineiston perusteella tarkastuslautakunta toteaa, että kuntalaisen näkökulmasta aineisto ei ole kaikin osin saavutettavaa, koska pöytäkirjoista puuttuu liitteitä, jotka olisivat olennaisia käsitellyn asian sisällön ymmärtämiselle, ja joiden puuttumiselle ei ole salassapitoon liittyvää syytä. Lisäksi pöytäkirjoissa on myös ymmärtämistä haittaavia oikeakielisyyss- ja kirjoitusvirheitä. Asiakirjojen saavutettavuus ja päätösten ymmärrettävyys on kaikkien valmistelijoiden ja toimielinten jäsenten tehtävänä osana hyvän hallinnon periaatteita. Tarkastuslautakunta toivoo, että kaikki ottaisivat osaltaan vastuuta siitä, että päätökset ovat kuntalaisille ymmärrettäviä ja että pöytäkirjoihin liittyy riittävä liiteaineisto. (s.4)	Oikeakielisyyteen ja ymmärrettävyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Sivistyslautakunnan pöytäkirjaan merkityt liitteet julkaistaan pois lukien salassa pidettävät asiat.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	
Miten kaupungin viranhaltijoiden kesken on jaettu THL:n tiedonkeruun vastuuta ja varmistettu, että tiedonkeruusiin vastataan ajallaan? (s. 29)	TEA-viisarin kyselyt ja kouluterveyskyselyt tulevat suoraan toimintayksikön johtajille. Vastaaminen on organisoitua ja aikataulutettua. Vastaamisen tärkeyttä on korostettu osana laatutyötä, vastaamisesta muistutellaan ja tuloksia hyödynnetään aktiivisesti. Tiedonkeruun koordinointi koko kaupungin tasolla vaatii parantamista.
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	
Kokonaisuutena arvioiden Sastamalan kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät rakenteellisesti lakisääteiset vaatimukset ja perustason menettelytavat, mutta niiden vaikuttavuus riippuu edelleen vahvasti käytännön toteutuksesta. Tarkastuslautakunta suosittelee, että jatkokehittämisen painopisteenä huomioidaan valvontatoimenpiteiden dokumentointi, toimialojen välinen yhdenmukaisuus sekä se, että tunnistetut riskit ja kehittämistoimet kytkeytyvät selkeämmin päätöksentekoon ja seurantaan. Tämä vahvistaisi sisäisen valvonnan ennakoivaa luonnetta ja parantaisi sen arvioitavuutta myös tulevilla tilikausilla. Millaisilla konkreettisilla toimenpiteillä	Valvontatoimenpiteiden dokumentointi tehdään jatkossa säännöllisesti ja ne käydään läpi osavuosikatsausten yhteydessä. Sivistystoimessa suurin riski henkilöstöön liittyen on, että osa merkittävistä tehtävistä on yhden osaajan varassa. Toimivaa varahenkilöjärjestelmää ei saada luotua olemassa olevan resurssipulan vuoksi.

henkilöstöön liittyviä riskejä, kuten eläköitymistapauksissa tapahtuva hiljaisen tiedon siirto, voidaan toimialoilla minimoida? (s.31-32)	
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Konserni- ja elinvoimapalvelut	
Tarkastuslautakunta näkee kuntalaisten osallistamisen varmistamisen erittäin tärkeänä asiana. Kuitenkin esimerkiksi strategian valmistelussa kommentteja tuli digitaalisten kanavien kautta hyvin rajallisesti. Miten jatkossa aiotaan kehittää osallistamisen menettelyitä kuntalaisille kiinnostavammaksi? Miten tonttimarkkinointia edistetään jatkossa? Miten iäkkäät työntekijät ja nuoret työnhakijat huomioidaan jatkossa entistä paremmin. Lautakuntaa huolettaa myös vajaatyökykyisten tilanne. Mitä aiotaan tehdä kuntouttavan työtoiminnan korvaamiseksi? Miten toimialoilla varmistetaan hankintaosaamisen ja hankintalain noudattaminen (esim. koulukuljetuskilpailutus)? Miten hankintojen toteutumista, kuten ylityksiä seurataan eri toimialoilla sisältäen myös puitesopimusten kautta tehdyt hankinnat? (s.18)	Kaupungin yhteisten ohjeiden lisäksi sivistystoimessa on laadittu ohjeet toimialan hankintaprosessista ja mallit hankintapäätösten laatimisesta. Hankintoja koordinoi yksi henkilö. Kilpailutukset ja hankintasopimukset tarkastetaan ennen julkaisua. Merkittävät, etenkin EU kynnysarvon ylittävät hankinnat on toimialalla keskitetty. Tarvittaessa hankintaosaamista ostetaan. Riittävää resurssia ja sen myötä osaamista ei ole. Palvelu- ja tavarahankintojen euromääräistä toteumaa seurataan normaalin kuukausittaisen talousseurannan osana. Toimintaa ja sen laatua seurataan sopimusvalvonnan mukaisin toimenpitein.
Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	
Sivistystoimi	
Sivistystoimen hallinnon tavoitteena oli perehtymissuunnitelman laatiminen sivistystoimen henkilöstölle. Tämä ei toteutunut. Tarkastuslautakunta pyytää parempaa selvitystä etenemisestä ja toteutumisaikataulusta. (s.19)	Perehtymissuunnitelma on laadittu. Syksyllä 2026 otetaan vaiheittain käyttöön sähköinen perehdytysalusta. Prosessien kuvausta ja perehdytysohjeiden laatimista jatketaan toimintayksiköittäin. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan koko toimialan henkilöstöä koskeva yleisperehdytyksen osio. Käyttöönotto tulee jatkumaan vielä vuoden 2027 aikana.

Oppimisen tuen uudistus on vaatinut opetussuunnitelmien päivittämistä, henkilöstön rekrytointia ja uusien toimintamallien jalkauttamista varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Ilmeisesti tuen uudistus on vaikuttanut myös oppilaskohtaisten kustannusten arvioitua suurempaan kasvuun (TA 2025 11 000 euroa /TP 2025 12 500 euroa). Onko tämä tulkinta oikea? (s.18)	Oppimisen tuen uudistuksesta johtuva henkilöstöresurssin lisäys on osaltaan vaikuttanut yleisen kustannustason nousun lisäksi oppilaskohtaisen hinnan nousuun. Vaikka kustannustaso pysyisi samana, oppilasmäärän väheneminen on kasvattanut ja kasvattaa oppilaskohtaista hintaa palveluverkon pysyessä ennallaan.
On ilahduttavaa, että koulupoissaolot ovat vähentyneet perusopetuksessa. Tarkastuslautakunta haluaisi tarkempaa tietoa poissaolojen kehittymisestä eri kouluissa ja mahdollisista taustalla vaikuttavista tekijöistä. (s.19)	Tarkastuslautakunnalle toimitetaan koonti poissaolojen kehityksestä.
Lukion oppilasmäärä on kasvanut viime vuosina, joka on positiivinen asia. Vastuualueen toiminnan volyymia, muutosta ja vaikuttavuutta kuvaavissa tunnusluvuissa tarkastuslautakuntaa kiinnostaa se, miten pitää tulkita kevään ylioppilastutkinnon arvosanaa. Lautakunta toivoo tavoitteen kuvausta siihen, esimerkiksi mikä on maksimiarvo. Lukiokoulutuksen toiminnalliset tavoitteet sisältävät Ohjauksen käsikirjan laatimisen, oppimisen tuen toimintamallien jalkauttamisen sekä sähköisen asioinnin laajentamisen. Yksikään näistä ei toteudu täysin. Tarkastuslautakunta haluaa tarkempaa selvitystä syistä ja toteutumisen etenemisestä vuonna 2026. (.20)	Kevään ylioppilastutkinnon yleisarvosana on tutkintokerran arvosanapisteiden keskiarvo. Arvosanapisteet muodostuvat seuraavasti: L=7, E=6, M=5, C=4, B=3 ja A=2. Lukiokoulutuksen ohjauksen käsikirjan laatiminen ja oppimisen tuen toimintamallien jalkauttaminen jatkuu vuonna 2026. Käsikirja valmistui keväällä 2026. Lukiokoulutuksen sähköisen asioinnin laajentaminen jatkuu vuonna 2026, mikäli riittävä resurssi löytyy.
Elämänlaadun vastuualueeseen kuuluvat Sastamalan musiikkiopisto, Sastamalan Opisto, Kirjasto, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Taiteen perusopetus keskitettiin 1.8.2025 alkaen Taidekouluun. Toiminnot ovat suosittuja, sillä vuonna 2025 kirjattiin yli 900 000 asiakaskäyntiä ja kirjastoissa tehtiin 445 000 lainausta. Sitovista tavoitteista ovat toteutuneet Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten palveluihin kiinnittyminen sekä kuntalaisten aktivoiminen ja koulutuksiin. Sen sijaan kuntalaisten osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen on toteutunut vain osittain. Tarkastuslautakunta kysyy, millä aikataululla ja miten suunniteltu selkokielineen materiaali toteutetaan ja viestitään. (s.20)	Kuntalaisten osallisuuden lisääminen ja vahvistaminen; selkokielineen materiaalien toteuttaminen ja viestintä saadaan valmiiksi vuonna 2026.

Tarkastuslautakunta toivoo selvitystä kaikkien toteutumatta jääneiden tai osittain toteutuneiden tavoitteiden jatkotyöstämisestä.	Sivistystoimen palveluverkon päivittäminen siirtyi vuodelle 2026. Palveluverkon nykytilan kartoitus päätöksenteossa kesäkuussa 2026. Kestävän kehityksen edistäminen perusopetuksessa toteutui koulujen osalta, mutta yhteistä koulutusta ei ole järjestetty. Teema on esillä koulujen vuosisuunnittelussa. Sastamalan liikkumissuunnitelman valmistelua jatketaan ja se kytketään osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.
--	---